

ศกถวรรณ แก้วกลิ่น 2557: ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางชีวสังคมและพฤติกรรม สุขภาพกับภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ ของพนักงานบริษัทไทยน้ำทิพย์ จังหวัดปทุมธานี
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สุขศึกษา) สาขาวิชาสุขศึกษา ภาควิชาพลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์สมคิด ปราบภัย, ปร.ด. 81 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางชีวสังคมและพฤติกรรมสุขภาพกับภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Observational Analytic studies) การศึกษาชนิด Unmatched case-control study ศึกษาพนักงานบริษัทไทยน้ำทิพย์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 324 คน จำแนกเป็น กลุ่มศึกษา 162 คน และกลุ่มควบคุม 162 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) โดยใช้การทดสอบไคแอสควร์ (Chi-square test) อัตราความเสี่ยง (Odds ratio) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโลจิสติก (Multiple logistic regression)

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยทางชีวสังคมและพฤติกรรมสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กับภาวะไขมันในเลือดผิดปกติของพนักงานบริษัทไทยน้ำทิพย์ จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วยปัจจัยเสี่ยง ได้แก่ ค่าดัชนีมวลกาย ≥ 25 กิโลกรัม/ตารางเมตร ($OR_{adj} = 3.27$, [95%CI: 1.84-5.84], $p < 0.001$) มีความเสี่ยงต่อภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ มากกว่าค่าดัชนีมวลกาย 18.5-22.9 กิโลกรัม/ตารางเมตร การพบแพทย์เพื่อตรวจสุขภาพร่างกาย 1 ครั้งต่อปี ($OR_{adj} = 3.21$, [95%CI: 1.58-6.52], $p = 0.001$) และ 2 ครั้งต่อปี ($OR_{adj} = 4.96$, [95%CI: 1.27-19.36], $p = 0.021$) มีความเสี่ยงต่อภาวะไขมันในเลือดผิดปกติมากกว่าพนักงานที่ไปตรวจสุขภาพประจำปีมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป และปัจจัยป้องกัน ได้แก่ สถานภาพโสด ($OR_{adj} = 0.32$, [95%CI: 0.11-0.89], $p = 0.029$) และสถานภาพหย่า/หม้าย ($OR_{adj} = 0.42$, [95% CI: 0.18-0.98], $p = 0.045$) มีโอกาสเกิดภาวะไขมันในเลือดผิดปกติลดลงกว่า สถานภาพสมรสและอยู่ร่วมกัน

จากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยทางชีวสังคม และพฤติกรรมสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับภาวะไขมันในเลือดผิดปกติของพนักงานบริษัทไทยน้ำทิพย์ จังหวัดปทุมธานี ดังนั้นจึงควรเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้เหมาะสม และส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อลดภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ ป้องกันความรุนแรงของโรคต่อไป